

Hardenberg Scholtensdijk 20 0523 - 261941
Ommen Bouwstraat 8 0529 - 450512
Dalfsen Bloemendalstr. 11 0529 - 431742
Nieuwleusen Westeinde 2 0529 - 481201

ZIJN ONZE 'OUDE' LANGSTLEVENDE TESTAMENTEN NOG GELDIG EN UP-TO-DATE? (UITGAVE 2012)

Op 1 januari 2003 is het nieuwe erfrecht van kracht geworden. Er is nogal wat veranderd.

Als u vóór 1 januari 2003 'testamenten op de langstlevende' heeft gemaakt, rijst de vraag: Zijn onze 'oude' testamenten nog geldig en up-to-date?

Het antwoord op de eerste vraag is ondubbelzinnig: ja! De testamenten blijven geldig, maar door de vele wetwijzigingen hoeven deze niet meer up-to-date te zijn. Het is dus verstandig om te kijken wat voor soort testamenten het zijn.

Er zijn grofweg twee varianten te onderscheiden.

Testament ouderlijke boedelverdeling

De ene variant is het 'testament ouderlijke boedelverdeling'. Dit testament werkt ongeveer net zo als de nieuwe wettelijke regeling (de zogenaamde 'wettelijke verdeling'). Indien u in gemeenschap van goederen bent gehuwd, dan krijgt de langstlevende de helft van de goederen door het huwelijk op naam. De andere helft vormt de nalatenschap. De langstlevende krijgt alle tot de nalatenschap behorende goederen en schulden op naam en de kinderen krijgen een vordering in geld op de langstlevende. De kinderen kunnen hun deel pas opeisen als de langstlevende is overleden.

Als er in het testament naar 'artikel 1167' wordt verwezen, kunt u er zeker van zijn dat het een 'testament ouderlijke boedelverdeling' is. Dat was voor 1 januari 2003 namelijk hét artikel uit de Wet op grond waarvan dit testament gemaakt kon worden.

Vruchtgebruik testament

De andere variant is het 'vruchtgebruik testament'. Als er in het testament wordt gezegd dat 'aan mijn echtgenoot het vruchtgebruik toekomt' of een soortgelijke zin, kunt u er zeker van zijn dat het een 'vruchtgebruik testament' is.

Gesteld dat u in gemeenschap van goederen bent gehuwd, dan krijgt de langstlevende de helft van de goederen krachtens het huwelijk op naam. De andere helft komt aan de kinderen toe, maar van die helft heeft de langstlevende wel het vruchtgebruik. Dat betekent dat de langstlevende bijvoorbeeld de rente krijgt van geld op de bank, maar ook het woongenot van een woning.

Als de langstlevende overlijdt, zijn de kinderen al eigenaar van hun deel, omdat het vruchtgebruik is geëindigd.

Fiscale gevolgen

De overheid heeft bepaald dat wanneer de nieuwe 'wettelijke verdeling' (of het daarop lijkende 'testament ouderlijke boedelverdeling') geldt, de fiscale gevolgen eenvoudig moeten zijn. Dit geldt helaas niet voor het 'vruchtgebruik testament'. Hieronder wordt dit iets verder uitgelegd.

Fiscale gevolgen testament ouderlijke boedelverdeling

Voor de uitwerking van het 'testament ouderlijke boedelverdeling' is alles goed geregeld. Voor de inkomstenbelasting gaat de wet ervan uit dat de langstlevende alles op naam heeft (en de kinderen nog niets). Dat betekent dat voor de langstlevende er fiscaal niets verandert ten opzichte van de situatie dat zijn/haar echtgeno(o)t(e) nog leefde. Voor de kinderen heeft dit ook geen nadelige gevolgen.

Voor de erfbelasting is nog wel het volgende van belang. Wanneer de kinderen hun erfdeel 'op papier' krijgen, kan het zijn dat er ook 'op papier' een rente moet worden bijgeschreven bij de vordering. De hoogte van de rente is van invloed op de te betalen erfbelasting. Wordt op een vordering geen rente bijgeschreven, terwijl de vordering lange tijd (gedurende het leven van de langstlevende) niet opeisbaar is, dan waardeert de fiscus de vordering op een lager bedrag. En dat betekent dat er bij geen of weinig rente meestal minder erfbelasting betaald hoeft te worden bij het eerste overlijden. Omgekeerd geldt dat hoe hoger de bij te schrijven rente is, hoe meer erfbelasting er betaald moet worden bij het eerste overlijden.

Wanneer de renteclausule in het testament flexibel is gemaakt (er staat dan zoiets als: '*de erfgenamen kunnen in onderling overleg een andere rente overeenkomen*'), kunnen de erfgenamen sinds 1 januari 2010 bij het doen van de aangifte erfbelasting afwijken van de rente die is genoemd in het testament. Het is dan ook belangrijk de notaris hier advies over te vragen. Is de rente in het testament 'vastgezet' en mag er volgens het testament niet van afgeweken worden, dan kan het verstandig zijn uw testament toch aan te passen.

Fiscale gevolgen vruchtgebruik testament

Bij het 'vruchtgebruik testament' zijn de fiscale gevolgen niet goed geregeld. Voor de langstlevende kunnen de fiscale gevolgen gelijk zijn aan de situatie dat zijn/haar echtgenoot nog leefde, maar voor de kinderen kan dit testament veel nadelige gevolgen hebben. De kinderen kunnen namelijk wel met inkomstenbelasting belast worden voor hun erfdeel, terwijl ze er feitelijk nog geen beschikking over hebben. De nadelen van het 'vruchtgebruik testament' kunnen voorkomen worden door een nieuw testament te maken.

In sommige gevallen is het ook mogelijk om na het overlijden de nadelige gevolgen te voorkomen. Voorwaarde is dan wel dat de langstlevende in het testament naast de kinderen tot erfgenaam is benoemd en dat alle kinderen meewerken aan een andere uitwerking dan in het testament is bepaald.

Andere nadelen vruchtgebruik testament

Naast de fiscale gevolgen heeft het 'vruchtgebruik testament' ten opzichte van de nieuwe regeling ook nog de volgende nadelen:

- de kinderen moeten meestal meetekenen, bij bijvoorbeeld de verkoop van de woning;
- de uitvoeringskosten zijn hoger, omdat na het overlijden meestal een notariële akte moet worden opgesteld.

Gratis testament check

U kunt altijd bij ons langskomen om uw 'oude testamenten' eens te laten checken. Wij doen dit gratis. Voor het geval dat blijkt dat de testamenten gewijzigd moeten worden, zijn er uiteraard wel kosten aan verbonden.